

Від авторки

У першій книзі роману «Повертайтеся, журавлі, додому» йшлося про долю героїні Катрі Приходько.

...В благополучній родині Приходьків, які мешкали на околиці одного з обласних центрів, виростили Катря і Тарас — діти, навколо яких крутився весь світ батьків та бабусі. На початку дев'яностих років минулого століття вітер перемін приніс багатьом людям низку неочікуваних сюрпризів. Закриття підприємства, на якому Зоряна і Роман почувалися успішними, змусили подружжя змінити не тільки роботу, а й місце проживання, щоб забезпечити майбутнє дітей. У пошуках заробітків Роман виїжджає до Польщі, а Зоряна — до Москви. Дітей-підлітків залишають під опікою бабусі Поліни Микитівни.

Минає час. Катрю батьки відвозять в інше місто на навчання до університету й купують їй там квартиру. Радіючи, що прилаштували доньку, їдуть знову на роботу, щоб накопичити коштів і на майбутнє сина.

В університеті Катря, маючи непогану вроду і фізичні дані, бере участь у конкурсі краси. Перед останнім етапом конкурсу однокурсниця-заздрісниця на уроці фізкультури (залік зі стрибків у довжину) маскує в піску камінець, який для Катрі став причиною перелому п'яточної кістки. Лікарня, академічна відпустка та повернення додому змушують дівчину переосмислити вибір професії.

Щоб Катря не залишилась калікою, мати знаходить найкращого в місті масажиста, який працює в спортивній школі. Запрошує його додому й просить за винагороду поставити доньку на ноги. Микола Іванович не тільки

класний спеціаліст, а й досвідчений аферист. Увійшовши в довіру до родини, він переконує Катрю продати квартиру і вкласти гроші в спільний бізнес у рідному місті. Дівчина повністю довіряється йому і чинить так, як радить масажист.

Під вплив Миколи Івановича потрапляє і Тарас, який у спортивній школі мріє будь-якою ціною перемогти суперника. Гроші на допінг і розваги можна заробити або вкрати вдома. Непомітно від бабусі він знаходить сховок сімейних заощаджень і за кілька місяців спустошує його. Коли закінчилися гроші, з хати почав виносити цінні речі, які мати звозила з Москви. Пропажу в хаті побачили, коли Тарас в'їхав на подвір'я на дорогому мотоциклі.

Тим часом Микола Іванович поспішає вкласти Катрині гроші в бізнес і, щоб зняти всі сумніви, пропонує їй оформити фіктивний шлюб, який би убезпечив її від втрат на випадок його смерті.

Разом із діловими стосунками в романі розвивається і любовна лінія Катерини. В університеті був шанс закохатися в Юрка, але травма ноги змусила її повернутися додому і стосунки з хлопцем перейшли в телефонний режим. Згодом довідалась, що він зраджує її з подругою. В рідному місті випадкове знайомство з Володимиром глибоко западає дівчині в душу, але різні обставини не дають їм зблизитись. Неочікувана, але дуже бажана для обох зустріч відбувається в момент, коли Катря вийшла з установи після оформлення фіктивного шлюбу з Миколою Івановичем. Володя, нічого не підозрюючи, зізнається їй в коханні й повідомляє про свій від'їзд до Америки.

В романі йдеться й про життя Приходьків старших за кордоном. Роман вважає, що його вродлива дружина Зоряна, напевне, зраджує його в Москві й вступає в інтимний зв'язок із полькою Геленою, в якої працює. Стосунки з дружиною стають прохолодними, а коли стає відомо про негідні вчинки дітей, він вирішує залишитися в Польщі.

Бабуся після інсульту помирає і залишає Зоряну наодинці зі всіма проблемами. Не вислухавши пояснень доньки, та відправляє її мешкати до чоловіка. Микола Іванович з радістю прийняв Катрю до власної оселі, але не посвящав їй в свої справи.

Минув рік і вона прийшла до співвласника ресторану за своєю часткою прибутку. Виявилось, що Микола Іванович всі вкладені кошти частинами вже вибрав... Орест Петрович знав, що масажист постійний клієнт казино і всі кошти залишає в ньому. До ошуканої Катрі починає приходити розуміння, що фіктивний чоловік увійшов у довіру до родини і різними способами виманив усе, що ті надбали. Останньою краплею стала подія, коли він її програв у казино полякові, який мав намір вивезти дівчину за кордон. Зі злості вона накинулася на Миколу Івановича, бюстгальтером перетиснула горлянку і за скоєний злочин була доставлена в СІЗО...

Масажист вижив і не позивався до суду. Клавдія Павлівна — його мати, знала про його пристрасть до азартних ігор і про гіпнотичні здібності, якими він впливав на жінок, виманюючи гроші. Жаліючи обмануту дівчину, яка потрапила в його тенета, жінка залишає заповіт на її користь. Катря повертається додому і дізнається про це лише після смерті Миколи Івановича.

Звільнившись від шлюбних пут дівчина зізнається Володі про свої помилки і отримує прощення. Коханий запрошує її до Америки.

Тарас і Катря відчувають провину перед рідними й намагаються повернути батька додому, а той допомагає синові виїхати до Англії на заробітки. Діти вилітають з гнізда, залишивши Зоряну оберігати сімейне вогнище...

Продовження роману присвячене поверненню родини на свою землю і виживання в нових реаліях.

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

1

Для когось час тягнеться нескінченою вервечкою, а для Катрі кожен день галопом наближався до завершення гостини в чужій країні. Треба визначитися — залишатися нелегалкою в Америці, чи, як законслухняна громадянка, повертатися додому. Гостьова віза закінчувалась, а вона досі думками була на роздоріжжі.

Ейфорія від довгоочікуваної зустрічі з коханим швидко минула, бо за браком вільного часу він не міг їй приділити такої уваги, на яку вона сподівалась. У невеликому помешканні, яке винаймала родина Скрипників, було й так тісно. Всі члени родини через погані знання англійської мови не могли самостійно знайти гідної роботи і погоджувались на ту, яку їм пропонувала служба зайнятості. В суботні дні відвідували заняття з вивчення мови. Додому поверталися втомлені, але з великою надією, що ці тимчасові труднощі родина подолає і наблизиться ще на крок до здійснення американської мрії.

У передмісті Клівленда штат Огайо, куди переїхали Скрипники, було чимало українців за походженням, але візуально їх важко було відрізнити від інших мешканців. Характерною рисою в емігрантів є те, що вони, аби не привертати до себе уваги, швидко намагаються перейти на мову й звичаї тієї країни, куди їх закинула доля. Дітей відразу віддають в англійські школи і лише тоді, коли починає мучити ностальгія, починають усвідомлювати, що

нащадкам треба прищеплювати любов і до країни, з якої вони приїхали.

Багато українських родин підтримували між собою культурні й родинні зв'язки, зустрічалися і разом долали тугу за далекою батьківщиною. В родині Скрипників ще не минув період позитивних вражень від побаченого і не-підробного почуття щастя, що випало на їхню долю. Часто говорили про гроші й умови майбутнього кредиту, який вони збирались взяти на придбання власного будинку. Володя не уявляв, як вони, маючи непрості характери, зби-ралися в ньому разом жити. Йому хотілося прийти з ро-боти додому і щоб кохана Катруся зустрічала лише його. Відколи вона приїхала в них рідко випадала можливість побути наодинці, обговорити долю подальших стосунків, не кажучи вже про інтимну близькість, до якої прагнули їхні тіла... Натомість бачив змучене обличчя коханої, яка весь день мудрувала на кухні, щоб, готуючи смачні страви, показати, що може стати гідною дружиною для нього. Від-чувала, що подальша їхня доля залежить і від думки родини. Сидіти весь день без роботи, коли всі важко працюють, для Америки розкіш недопустима. Катря просила коханого влаштувати її на якусь тимчасову роботу, щоб хоч оплатити своє перебування тут, але він категорично відмовляв її. Переконував, що не личить гості працювати.

— Коли вирішиш залишитися зі мною, тоді й роботу підшукаємо, а зараз знайомся з містом, приглядайся до лю-дей, — радив Володя, хоч розумів, що сама вона не може далеко відходити від дому чи спілкуватися з незнайомими, яких не зустрінеш на вулиці.

Володя не признався Катрі, що напередодні її приїзду він мав з батьками серйозну розмову і вони не схвальновали його наміру відразу одружитися. Переконували, що штамп у паспорті сьогодні не обов'язковий, особливо тепер, коли перед ним відкрилося багато можливостей. Радили

запросити дівчину в гості, щоб тут роздивитись її ближче, а вже потім приймати відповідальне рішення.

— Не розумію, куди ти, сину, поспішаєш? — сердилася Оксана Іванівна. — Бери приклад з американців, які не одружуються доти, доки не зроблять кар'єру і не наскладають грошей для утримання майбутньої сім'ї.

— Якщо мислити вашими категоріями, то ми з Лількою посивіємо самотніми, — голосно засміявся Володя. — В Україні всі свої гроші я віддавав вам і де мої накопичення?

— Не пропивала ж я їх! Отих копійок, що тобі давали, можна було ще й заощадити? Я ледве кінці з кінцями зводила, — виправдовувалася мати.

— Доки не придбаємо великого будинку ні про яке одруження не може бути мови! — категорично заявив батько. — Тут ліжка нема де поставити! Чи ти гадаєш, що ми маємо щоночі спостерігати за вашими любовними втіхами?

Ніколи батько Дмитро Петрович не був оригінальним. Власну думку рідко коли висловлював. Дружина завжди вчасно висувала якісь слушні міркування, а він видавав їх за свої. Мабуть, і цю думку вона йому підкинула, не подумавши, що для молодої пари, яка збирається побратися, вона хоч і актуальна, але смішна.

— Я ж не настільки зухвалий, щоб з молодою дружиною поселитись у цьому помешканні разом з вами, — всміхнувся Володимир, бо навіть не уявляв, що доведеться це обговорювати з батьками. — Ми наймемо житло і до вас приходитимемо лише в гості.

— Ти хочеш заради якоїсь дівки кинути нас з батьком в довгостроковий кредит, щоб ми світу Божого не побачили?! — скипіла Оксана Іванівна.

Володя вже не радий був цій розмові, бо вона ще більше поглиблювала непорозуміння між ним і матір'ю. Сестра Ліля школу закінчила в Україні, а в Клівленді мусила досі відвідувати коледж і здобувати професію перукаря. Вона не могла похвалитись яскравою вродою, але велика

сила косметики давала їй шанс приглянутись якомусь американцеві й вдало вийти заміж. На це дуже сподівалась не стільки Ліля, як її мати. Всі розмови в родині точились навколо рятівного кредиту, від якого залежав успіх їхнього майбутнього. Володю вважали основним гвинтиком, без якого колесо фортуни може забуксувати. Диплом про вищу освіту тут йому не придався, але знання, отриманні під час навчання, роботодавець швидко оцінив.

Хлопець із дитинства мріяв стати водієм, як його тато. Тоді йому здавалося, що кращого заняття для чоловіка годі шукати. В Україні Дмитро Петрович возив місцевого новоспеченого підприємця. Той платив не багато, але й працювати надмірно не змушував. Економлячи на всьому кошті, він і автомобіль придбав не новий, якого Дмитрові часто доводилося ремонтувати на своєму підвір'ї. Володя неодноразово стояв поруч і заглядав, мов ворона у кістку. Його цікавила кожна деталь, без якої машина не може зрушити з місця. Коли підріс, батько розповідав йому про роль кожної з них і ще більше заохочував полюбити техніку, за якою майбутнє. Ще в школі батько навчив сина водити машину, а при досягненні певного віку той отримав водійські права.

Оксана Іванівна не вважала, що й син все життя має перебирати залізачки в мазуті. Закінчивши школу з гарним атестатом, син підкорився волі матері й вступив на економічний факультет інституту. Не зважаючи на те, що вчився за державні кошти, отримав «вільний» диплом, і якби мати не домовилася з родичем про його працевлаштування, то довелось б за прикладом інших випускників поповнити ряди безробітних. Дядько Василь платив не багато, але й ті копійки мати змушувала класти в сімейну скарбницю. Через два місяці насилу випросив кошти на мобільний телефон. Тепер колишні проблеми виглядають смішно, бо не уявляємо життя без мобільного зв'язку, а тоді через недостатню комунікацію обривалося чимало потрібних

взаємовідносин з людьми. Володя з сумом і досі згадує, як він переживав через розлуку з Катрею.

Коли переїхали до Сполучених Штатів, диплом економіста йому не знадобився. Довелося разом з батьком влаштуватися на роботу в одну з фірм, яка займалася постачанням продуктової групи товарів у межах штату. Батька з досвідом роботи відразу запросили на стажування до іншого водія, а через тиждень підписали договір про співпрацю. Володю взяли підсобником до майстра на станцію із ремонту автомобілів.

Дмитро Петрович заспокоював сина тим, що в нього є шанс стати справжнім спеціалістом, якщо уважно приглядатиметься до роботи інших. Це все-таки краще, ніж прибиральником у супермаркеті. Володя не втрачав надії досягти успіху, бо ж заради нього вони покинули насиджене місце вдома. Оксана Іванівна марила власним будинком, бо для українця це одне з найбільших досягнень, яким можна похвалитися. У кожному листі родичі запитували: «Коли придбають свій будинок?».

— Мамо, я хочу створити сім'ю, запросив дівчину для знайомства, а ви тепер відмовляєте мене від одруження, — сердився Володя. — Чим вона вам не до вподоби?

— Мова не про дівчину, а про майбутній кредит, який мені з батьком буде важко повернути, — невдоволено буркнула мати.

— Не треба купувати будинок більший ніж у сусіда. Беріть такий, який буде під силу оплачувати, — радив син, намагаючись переконати батьків.

— Сьогодні ти запросив дівчину, а завтра Ліля приведе нареченого. Куди ж нам подітися? Я все життя мрію стати господинею у своєму домі, а ви не даєте цій мрії здійснитися, — набурмосилася мати й не приховувала непрошених сліз, що застелили очі.

Володя завжди почувався винним у таких випадках і намагався заспокоїти неньку обіцянкою не бути самолюбцем

і краще дбати про родину. Матері пообіцяв, а як тепер пояснити Катрусі, яку він обожнює і не хоче аби вона поверталася до України.

Залишаючись наодинці в помешканні, яке винаймали родичі її коханого, Катря все частіше дослухалася до того, що відбувається за його стінами. Перегородки настільки тонкі, що через них чути голоси ніби в сусідній кімнаті. Зліва — жінка постійно свариться з чоловіком на незрозумілій мові, зверху — діти верещать і бігають, мов стадо слонів, знизу — весь день гупає джаз, ніби на останній репетиції перед виступом. До вечора Катря втомлювалась морально і хотіла якнайшвидше покинути приміщення. В кінці дня старші мешканці сходилися вже, мабуть, змучені й аж тоді звуки перетворювалися на суцільний гул.

— Батьки твої хочуть купити окремих будинок чи лише більшу квартиру? — якось запитала вона Володю.

— Ти вже сама відчула, що тут не можна нормально відпочити. Ми хочемо приватний котедж, щоб ніхто над головою не товкся і збоку не стогнав. Щойно знайдемо ще одного поручителя і тоді зможемо отримати кредит на 30 років. Ці гроші, якими оплачуємо оренду житла, підуть на погашення кредиту. Вигідно й надійно, бо тут банк не ошукає, як в Україні. Були б такі вигідні умови в нас, то ніхто сюди не їхав би, — пояснював він.

— Важко знайти поручителя?

— Крім мене треба ще когось, але в нас тут родичів чи надійних друзів нема. Шукаємо по інтернету знайомих, які раніше сюди приїхали. В місцевій діаспорі обіцяли допомогу, тільки треба почекати. Ніби все просто виглядає, а копнеш глибше і зустрічаєш такі ж бюрократичні перепони, як і в нас. Це тимчасові труднощі, які невдовзі подолаємо.

— Володю, я вже тут більше місяця і ще нічого не бачила. В мене є трохи грошей, але без тебе і машини я не можу подорожувати. Те, що я бачу навколо мене зовсім

не приваблює, — пожалілася Катря, надіючись змінити не тільки тему розмови, а й спонукати коханого приділити їй більше уваги.

— У нас буде ще багато можливостей для подорожі. Я сам ще нічого не бачив, бо навіть відпустки не брав, а протягом вихідного далеко не від'їдеш, — виправдовувався він.

— Може б, хоч до якого ресторану пішли увечері. Навіть розповісти вдома не буде про що...

— То ти таки плануєш повернутися додому, — зробив висновок Володя і засмутився.

— Залишитися нелегалкою тут і жахатися кожної зустрічі з копом — це не для мене. На жаль, маю гіркий досвід і почати нове життя з порушення закону не хочу.

— Ми неодмінно одружимося, — пообіцяв Володя.

— Через тридцять років як оплатите кредит? — іронічно мовила Катря й побачила, як коханий опустив очі. Вона не знала, що за цим криється, але перепона в офіційному шлюбі саме в кредиті.

— Безліч пар живуть у громадянському шлюбі, народжують дітей і почуваються щасливими. Ти ж сучасна жінка і повинна розуміти нові вимоги часу.

— Моя родина дотримується українських традицій і батьки не зрозуміють мене. Не хочу знову підкидати їм неприємностей, — не приховувала Катря. — Якщо відверто, то навіть не знаю, чим би я тут займалася. Мені будь-що треба здобути якусь професію.

— Тут і здобудеш! — вихопилось у Володі.

— Америка нелегалів не навчає, тому не обіцяй того, що не в твоїй компетенції. Хоч до бару поведеш? — різко запитала Катря.

Працюючи колись у ресторані, мріяла побувати в подібних закладах за кордоном. Подивитись на роботу, в яких умовах працюють і яку оплату отримують. Порівняти своє вміння танцювати біля жердини з виступами інших дівчат.

Це була потаємна мрія і зізнатися Володі про неї не наважилася. Він мав застарілі погляди на цю професію і навіть боялася запитати, чи знають його батьки про її минуле.

Через кілька днів коханий запросив її до бару, де вони змогли трохи розважитися. Це був один з недорогих закладів, у якому тусувалася молодь різних національностей. Серед танцюючих побачили і Лілю, яка серед хлопців азіатської зовнішності почувалася досить вільно. Побачивши здала родичів, навіть не засоромилася. Підійшла ближче й зробила їм зауваження:

— Прийшли на стриптиз подивитися? Це не тут. У тому закладі треба за вхід платити, а ми собі не можемо таке дозволити, — Ліля явно насміхалася з Катрі.

— А твої кавалери не спроможні заплатити за тебе? — не стерпіла та.

— Вони такі ж злиденні, як і я. Стриптиз не всіх цікавить, нам лише поскакати й послухати музику, — відповіла Ліля і попливла вихилясами залюю. Видно було, що вона тут буває часто, поки брат з батьками гроші заробляють на її майбутнє.

— Ти про мене їй все розповів? — поцікавилася Катря.

— Недавно якісь подружки з України їй повідали і про твого чоловіка, і про той курйозний випадок у ресторані...

— Батьки також знають?

— Поки що ні, але варто мені сказати сестрі щось наперекір і вона розповість їм, ще й свого доplete...

Катря не стала випитувати подробиць, щоб не ятрили душу плітками, перебуваючи далеко від дому. Втямила одне — минуле ходитиме за нею слідом. Світ широкий і завдяки інформаційним технологіям надто вузький, щоб заховатися.

Після цієї розмови вже не танцювалося.

— Може, парком пройдемося? Музика надто гучна і тисне на голову. Відвикла я вже трохи і коли не слухаю, то й про минулі неприємності менше згадую.

— Я із задоволенням пройдуся! — захоплено вигукнув Володя. — Ти звернула увагу, що повітря тут приємніше, ніж у нас?

— Мабуть, на його чистоту мають вплив океани, які омивають материк, та озера, — припустила Катря.

— Це також, але тут великі штрафи підприємства платять за порушення екологічних норм. Звернула увагу на машини, які курсують вулицями? Всі новенькі, а старіших за п'ять років продають таким країнам, як наша.

— Тобі тут справді подобається? — запитала Катря, дивлячись просто йому в очі.

— В Україні в мене не було жодної перспективи, а тут лише б здоров'я Бог дав, — почав виправдовуватися Володя. — В селі залишилося мало людей, роботи не було, а в містах, таких як я, теж ніхто не чекає.

— Ти задоволений своєю роботою?

— О, я вже вивчив автомобілі різних марок! Майстер каже, що я невдовзі сам зможу розібрати і скласти двигун. А за це платня набагато вища. Якщо навчуся діагностувати несправності в авто, тоді зможу працювати в будь-якому СТО, де майстри користуються великим попитом. Я задоволений!

— Диплом економіста тобі вже ні до чого?

— Навчання в інституті дало мені загальні знання, навчило аналізувати й прораховувати економічну вигоду зі справи, за яку берешся. У виші я отримав добрі знання з англійської мови, які тепер згодилися. Вчитися обов'язково треба, — зробив висновок Володя.

— Я також вже переконалася, що треба чомусь навчитися спочатку, щоб заробляти хоч на себе. Яку роботу я змогла б виконувати, якби погодилася залишитися тут?

— Навіть не знаю... На офіційну, без дозволу на працю, тебе не візьмуть.

— Отож-то. Доглядати стареньких людей я не навчена, бо донедавна мене ще бавили, коли мала поламану ногу.

Та й жити в постійному страху я не зможу. Треба повертатися додому...

— Катрусю, невже ти відречешся від нашого кохання? Я так довго чекав на цю зустріч, що нарешті ми будемо разом і подолаємо всі перепони до нашого щастя.

— Володю, щастя ж не тільки спільним ліжком вимірюється. Ти на півдорозі до своєї мрії, а мене така перспектива не влаштовує. Я хоч і молода, але вже набула гіркового досвіду. Навіть без вищої освіти прораховую наше майбутнє, якщо я тут залишуся нелегалкою. Тому не гнівайся і не засуджуй мене.

Катря росла в забезпеченій родині, де діти купалися в розкоші. Під пильним наглядом бабусі Поліни Микитівни вони мали змогу відвідувати найкращі гуртки в містечку. Батьки не шкодували коштів на дитячі забаганки, бо в родині було заведено все найкраще віддавати дітям. Дівчину не залучали до хатньої роботи, бо з нею успішно справлялася бабуся, а після отриманої травми ноги Катря сама остерігалася будь-яких навантажень. Заробляти гроші доглядом за хворими чи немічними людьми була не готова. Виплекана місяцями мрія про щастя в далекій Америці з кожним днем розбивалась об звичайні прості побутові умови, які треба було прийняти або відмовитися. Треба було б порадитися з матір'ю, але вона далеко і це не телефонна розмова.

— Ти не кохаєш мене, тому не хочеш змиритися з тимчасовими труднощами, — дорікнув Володя.

— Мене не стільки труднощі лякають, як невизначений сімейний стан. Народяться діти з американським громадянством і прив'яжуть мене тут на животіння в якості служниці. Ти мене справді мало знаєш, бо я навчилася цінувати свободу і на таке не згідна. Насправді, для нормального життя не так і багато треба.

— Через рік я приїду в Україну і ми там візьмемо шлюб. Дочекаєшся мене? — просив Володя, пригортаючи дівчину

міцніше. Боявся, що з від'їздом вона стане недосяжною для нього.

— За рік багато води втече, але ми зможемо усвідомити, наскільки ми потрібні одне одному. Ти мені нічого розумного не пропонуєш, а робити знову ризиковані кроки заради життя в Америці я не хочу. Мені треба було туристичну путівку брати, то хоч щось би ще, крім Клівленда, побачила.

— Не можу я роботу залишити і почуваюся свинею, — виправдовувався Володя. — Пробач. Наступного разу матиму вже своє авто, візьму відпустку і разом відкриватимемо простори цієї країни. Катрусю, все ще у нас буде, повір!

Після прогулянки повернулися додому і наштотхнулись на невдоволений погляд Оксани Іванівни. Ніхто її не попередив що затримаються, а вона приготувала святкову вечерю й надіялася, що родина збереться разом.

— Хто вам, мамо, настрій зіпсував? — тихо запитав син.

— Крім тебе з Лілею нема кому. Вже пізня година, а вона досі десь вештається, — сердито відповіла вона.

— Вона вже доросла, мамо. Чи ви збираєтеся втримати її біля себе?

— Мені страшно від того, що вона невідомо з якими людьми товаришує і до чого це призведе, — бідкалася Оксана Іванівна.

— Гарних на вигляд хлопців бачили біля неї, — мовила Катря. — Правда, важко визначити, якої вони національності.

— Негри!?! — скипіла мати.

— Чого ви так жахаєтеся? Трохи світліші, але не слов'янської раси, — додав Володя з насмішкою. — Зятем у вас буде пакистанець або індус.

— Не каркай! О, Господи! Що вона собі надумала? Вдома до клубу бігала ще з дев'ятого класу, то там хоч ніякої небезпеки не було. А тут вештається десь і перевірити не можу, — ледь не плачучи, мовила стривожена жінка.